

Mere prevencije i kontrole širenja gripa u zdravstvenim ustanovama koje pružaju negu potvrđenim ili suspektim slučajevima gripa uzrokovanog virusom A (H1N1)

Republička stručna komisija za nadzor nad bolničkim infekcijama
Ministarstva zdravlja Republike Srbije
Beograd

MERE PREVENCIJE I KONTROLE ŠIRENJA GRIPA U ZDRAVSTVENIM USTANOVAMA KOJE PRUŽAJU NEGU POTVRĐENIM ILI SUSPEKTNIM SLUČAJEVIMA GRIPA UZROKOVANOG VIRUSOM A(H1N1)

(Prema preporukama Svetske zdravstvene organizacije, "Infection prevention and control in health care providing care for confirmed or suspected A(H1N1) swine influenza patients", 29. april. 2009. i Centara za prevenciju i kontrolu bolesti – Atlanta, 29. april)

UVOD

U sadašnjoj situaciji kada se grip uzrokovan virusom A(H1N1) brzo širi, epidemije se mogu javiti u svim zemljama. Na osnovu epidemioloških podataka, ovaj virus se širi interhumano, a prema nalazima do 29. aprila, vodeći put prenosa su kapljice. Zbog toga je prvenstveno potrebno primeniti mere predostrožnosti u odnosu na kapljice kao put širenja u zdravstvenim ustanovama u kojima se nalaze oboleli ili suspekti slučajevi. Zdravstveni radnici treba da se pridržavaju navedenih mera kako bi zaštili sebe, druge zdravstvene radnike, pacijente i posetioce.

OSNOVNE MERE PREVENCIJE

1. Primenjivanje standardnih mera predostrožnosti i mera predostrožnosti u odnosu na kapljice kao put prenošenja, obezbediti da razmak između pacijenata bude ≥ 1 m; rano otkrivanje obolelih; izolacija pacijenata i prijavljivanje; organizacija rada; racionalno korišćenje sredstava; politika primene različitih procedura kod pacijenata; obezbeđenje infrastrukture.
2. Kontrola sredine u zdravstvenim ustanovama, adekvatna ventilacija, pravilna izolacija pacijenata, adekvatno čišćenje.
3. Racionalno korišćenje lične zaštitne opreme.

NAJVAŽNIJE MERE

- è Razrediti smeštaj, obezbediti razmak između pacijenata
- è Zaštititi sluzokožu usta i nosa
- è Obaviti higijenu ruku

MERE PREDOSTROŽNOSTI

Ključni elementi

1. Osnovne mere prevencije preporučuju se svim zdravstvenim ustanovama

Primena standardnih mera predostrožnosti i mera predostrožnosti u odnosu na kapljice kao put prenošenja i delom u odnosu na kontakt kao put prenošenja (objašnjenje pod tačkom 3).

2. Respiratorna higijena

Zdravstveni radnici, pacijenti i članovi porodice treba da prekriju nos i usta maramicom kada kašlju, a nakon toga da obave higijenu ruku, a maramice bace u kantu za otpadke.

3. Mere predostrožnosti za suspektne ili potvrđene slučajeve gripa A(H1N1)

Pacijent se izoluje u zasebnoj sobi (po mogućstvu u sobi sa negativnim pritiskom, ukoliko takva postoji). Ukoliko zasebna soba nije dostupna, vrši se kohortna izolacija, tj. više obolelih se smešta u jednu sobu, ali sa razmakom kreveta od najmanje jednog metra. Vrata sobe držati zatvorena.

Potrebno je ograničiti broj osoba koji ulazi u sobu za izolaciju.

Svi zdravstveni radnici treba da **pre ulaska** u sobu za izolaciju stave ličnu zaštitnu opremu sledećim redosledom: zaštitni mantil, hiruršku masku, nesterilne rukavice.

Pri izlasku iz sobe za izolaciju skinuti zaštitni mantil i ostaviti ga u sobi (ukoliko nije za jednokratnu upotrebu). Skinuti rukavice i masku u posebnoj prostoriji ili paravanom ograđenom prostoru ispred izolacione sobe.

Obaviti higijenu ruku vodom i sapunom ili sredstvom na bazi alkohola nanetim na suve ruke.

Pri izvođenju procedura pri kojima dolazi do raspršavanja kapljica, te su povezane sa povećanim rizikom za transmisiju virusa (aspiracija iz respiratornog trakta, intubacija, bronhoskopija, autopsija), mere predostrožnosti uključuju:

- nošenje respiratora (evropske norme: maske FFP2, USA norme: respirator N95)
- zaštita očiju (nošenje štitnika za oči ili naočara)
- nošenje čistih, nesterilnih, zaštitnih mantila (po mogućstvu za jednokratnu upotrebu i oni se odmah odlažu u kesu za infektivni materijal)
- rukavice (nesterilne ili sterilne u odnosu na proceduru)
- NE ZABORAVITI HIGIJENU RUKU NAKON SKIDANJA MASKE I MANTILA.

4. Trijaža, rano otkrivanje i prijavljivanje gripa A(H1N1)

Definicije slučaja (suspektnog, verovatnog i potvrđenog) date su u Stručno- metodološkom uputstvu za kontrolu unošenja i sprečavanje širenja novog soja virusa gripa A(H1N1) Ministarstva zdravlja Republike Srbije.

5. Dodatne mere za smanjenje transmisije virusa gripa A(H1N1)

Ograničiti broj zdravstvenih radnika, članova porodice, posetilaca koji mogu biti eksponirani virusu gripa A(H1N1).

6. Uzorkovanje i transport materijala u samoj zdravstvenoj ustanovi

Primeniti standardne i mere predostrožnosti prema kapljicama kao putu prenošenja pri uzimanju uzoraka. Primeniti standardne mere predostrožnosti pri transportu uzoraka u laboratoriju. Laboratorije treba da primenjuju bezbedne procedure.

7. Preporuke za članove porodice i posetioce

Prisustvo članova porodice i posetilaca treba svesti samo na neophodno, a pri tom i oni primenjuju mere zaštite kao i zdravstveni radnici.

8. Transport pacijenata u okviru zdravstvene ustanove

Suspektni ili potvrđeni oboleli od gripa A(H1N1) treba da nose hiruršku masku.

9. Prehospitalna nega

Mere su slične kao tokom hospitalizacije (npr. transport obolelog ili suspektnog u bolnicu).

10. Zdravlje zdravstvenih radnika

Pratiti zdravstveno stanje zdravstvenih radnika koji neguju pacijente sagripom A(H1N1). Potrebu za antiviralnom profilaksom određuje sama zdravstvena ustanova. Zdravstveni radnici koji dobiju simptome gripa treba da ostanu kod svojih kuća.

11. Pravilno uklanjanje otpada

Tretirati sav medicinski otpad kontaminiran virusom A(H1N1) kao infektivni, tj. nositi hirurške maske pri rukovanju otpadom.

12. Posude i pribor za jelo

Rutinski prati vodom i deteržentom. Koristiti nesterilne gumene rukavice.

13. Rublje i veš

Prati rutinskom procedurom vodom i deteržentom. Pri rukovanju, koristiti nesterilne gumene rukavice.

14. Čišćenje i dezinfekcija površina

Sve površine prati redovo, a one koje se često dodiruju (npr. kvake) prebrisati i dezinficijensom.

15. Medicinska oprema

Izdvojiti medicinsku opremu (npr. toplomer) samo za izolovane pacijente. Ukoliko to nije moguće, oprati je i dezinfikovati pre upotrebe kod drugog pacijenta.

16. Dužina trajanja mera izolacije

Izolacija pacijenta traje sedam dana od početka simptoma bolesti, ili do prestanka simptoma ako traju duže od sedam (7) dana.

17. Otpust pacijenata

Ukoliko se pacijent otpušta kući dok traje vreme izolacije, tj. još ima simptome, objasniti članovima porodice da primene iste mere koje su primenjene u bolnici.

18. Prioritet u korišćenju lične zaštitne opreme u ustanovama sa ograničenim sredstvima

Hirurška maska i higijena ruku.